

Mads Bryde Andersen

Lærebog i Obligationensret I

Ydelsen
Beføjelser

5. omarbejdede udgave

III KARNOV
GROUP

Indholdsfortegnelse

Forord til 5. udgave	5
Forkortelser	7
Del I: Introduktion. Kravene til ydelsen. Risikospørgsmål	19
Kapitel 1 Introduktion til obligationsretten	21
1.1. De obligationsretlige retskrav	21
1.1.a. Det obligationsretlige skyldforhold	21
1.1.b. Ensidige og gensidige skyldforhold	23
1.1.c. Obligationsrettens almindelige del	25
1.1.d. Andre dele af den almindelige obligationsret	28
1.2. Systematisk overblik	29
1.2.a. Formueret og offentlig ret	29
1.2.b. Obligationsret og ejendomsret	33
1.2.c. Forholdet til baggrundsretten	34
1.2.d. Kontrakts- og deliktskrav	35
1.3. Særlige obligationsretlige krav	39
1.3.a. Restitutionskravet	39
1.3.b. Lovbestemte vederlagskrav	43
1.3.c. Løfte- og fuldmagtsurrogater	45
1.3.d. Sammenfatning	48
1.4. Obligationsrettens kilder	49
1.4.a. Begrebsafgrænsning	49
1.4.b. Aftalen og typeforudsætningen	49
1.4.c. Sædvaner og aftalepraksis	50
1.4.d. Obligationsretlig lovgivning	52
1.4.e. Obligationsretlig argumentation	56
1.4.f. Obligationsretlig teori	61
1.4.g. Det internationale perspektiv	62
1.5. Oversigt over fremstillingen	64
Kapitel 2: Realydelser	67
2.1. Kendetegn og sondringer	67
2.1.a. Problemstillingen	67
2.1.b. Indledende sondringer	70
2.1.c. Hovedydelse og biforpligtelser	72

2.1.d.	Produkter, tilvirkninger og tjenesteydelser	77
2.1.e.	Fysiske og immaterielle ydelser	80
2.1.f.	Momentane og løbende ydelser	83
2.2.	Præstationshandlingen	84
2.2.a.	Genus og species	85
2.2.b.	Resultatforpligtelser og indsatsforpligtelser	86
2.2.c.	Leveringshandlingen	90
2.2.d.	Opfyldelsesstedet	91
2.2.e.	Hvornår skal realydelsen præsteres?	91
2.3.	De nærmere krav til realydelsen	95
2.3.a.	Almindelige kriterier	95
2.3.b.	Oplysninger og erklæringer	100
2.3.c.	Typeforudsætninger og sædvaner	104
2.3.d.	Loyalitetspligter	106
2.3.e.	Kreditors undersøgelsespligt	113
2.3.f.	Debitors oplysningspligt	118
2.4.	Særlige typer af realydelser	122
2.4.a.	Realydelsen i forbrugeraftaler	123
2.4.b.	Entreprise	125
2.4.c.	Professionel rådgivning	127
2.4.d.	Finansielle tjenesteydelser	131
2.5.	Ledsagende retspositioner	135
2.5.a.	Problemstillingen	135
2.5.b.	Vanhjemmel	136
2.5.c.	Andre retsmangler	137
2.5.d.	Tredjemands immaterialret	138
2.5.e.	Offentligretlige retskrav	139
Kapitel 3.	Pengeydelsen	143
3.1.	Begrebsafgrænsning	143
3.1.a.	Problemstillingen	143
3.1.b.	Pengekrav, betalingsmidler og penge	147
3.1.c.	Betalingskravets kendetegn	149
3.1.d.	Offentligretlig regulering	151
3.2.	Pengeydelsens indhold	153
3.2.a.	Betalingsløftet	153
3.2.b.	Vederlagsbetalinger	155
3.2.c.	Lånebetalinger	160
3.2.d.	Forsikring	168
3.2.e.	Tredjemandsgaranti og remburs	169
3.3.	Hvornår og hvor skal der betales?	171
3.3.a.	Forfaldstid og handlingstid	171

3.3.b.	Frigørelsestid	174
3.4.c.	Hvor skal der betales og hvornår er betaling sket?	175
3.3.d.	Valutaspørgsmål	183
3.3.e.	Endelighed	185
3.3.f.	Flere krav	186
3.4.	Betalingsmidlet	187
3.4.a.	Problemstillingen	187
3.4.b.	Mønt- og seddelbetalinger	188
3.4.c.	Kontooverførsler	190
3.4.d.	Betaling med fordringer	194
3.4.e.	Checkbetalinger	195
3.4.f.	Fremmed valuta	196
3.4.g.	Modregning	196
3.4.h.	Deponering af penge	197
Kapitel 4.	Gensidighed, samtidighed og risiko	199
4.1.	Indledning	199
4.1.a.	Problemstillingen	199
4.1.b.	Samtidighedsproblemer	199
4.1.c.	Risikoproblemer	200
4.2.	Samtidighedsgrundsætningen	203
4.2.a.	Synallagmaet	203
4.2.b.	Vedvarende kontraktsforhold	205
4.2.c.	Tidskrævende præstationer	206
4.2.d.	Initiativpligt	207
4.2.e.	Foranstaltningspligt	209
4.2.f.	Samtidighedssurrogater	211
4.3.	Skadesrisiko i opbevaringsforhold	213
4.3.a.	Almindelige principper	213
4.3.b.	Deponering af genstande	214
4.3.c.	Lejeaftaler	218
4.3.d.	Låneforhold	218
4.4.	Risikoovergang	219
4.3.a.	Almindelige principper	219
4.4.b.	Realydelser	222
4.4.c.	Pengeydelser	227
Del II: Beføjelser. Kreditors beføjelser ved debtors misligholdelse		231
Kapitel 5.	Fælles problemstillinger	233
5.1.	Nogle grundlæggende begreber og betingelser	233
5.1.a.	Misligholdelse og misligholdelsesbeføjelser	233
5.1.b.	KBL og obligationsrettens almindelige del	236

5.1.c.	Misligholdelse i forskellige tilfældegrupper.	238
5.1.d.	Andre retsfølger af misligholdelsen	241
5.1.e.	Konkurrerende misligholdelsesbeføjelser	243
5.1.f.	Misligholdelse og fordringshavermora.	245
5.1.g.	Standpunktsrisiko	247
5.1.h.	Andre reaktioner, genforhandling og hardship.	249
5.1.i.	Begrebet hæftelse.	254
5.1.j.	Anticiperet misligholdelse	257
5.2.	Naturalopfyldelse	258
5.2.a.	Hvornår kan kreditor kræve naturalopfyldelse?	258
5.2.b.	Debitors afhjælpningspligt.	264
5.2.c.	Kreditors afhjælpningsret.	265
5.2.d.	Debitors afhjælpningsret	266
5.3.	Ophævelse	267
5.3.a.	Ophævelsens funktion	267
5.3.b.	Grundbetingelser.	270
5.3.c.	Anticiperet misligholdelse	283
5.3.d.	Standsningsret	284
5.3.e.	Ophævelsens gennemførelse	287
5.4.	Generelt om økonomisk kompensation	288
5.4.a.	Oversigt.	288
5.4.b.	Restitutionskrav ved ophævelse	289
5.4.c.	Forholdsmæssigt afslag.	294
5.5.	Erstatning	298
5.5.a.	Indledning	298
5.5.b.	Erstatning for kontraheringshandlinger	301
5.5.c.	Erstatning inden for aftaleforholdets rammer.	303
5.5.d.	Kontraktsansvarets grundlag.	304
5.5.e.	Konkurrerende ansvarsgrundlag.	312
5.5.f.	Erstatning af opfyldelsesinteressen	313
5.5.g.	Kausalitet og skyldfordeling.	320
5.5.h.	Tabsbegrænsningspligten	321
5.5.i.	Adækvans	325
5.5.j.	Beviskrav	328
5.5.l.	Modifikationer.	330
5.5.m.	Særligt om negativ kontraktsinteresse	332
5.6.	Retsvirkningerne af fordringshavermora	334
5.6.a.	Rene tilfælde.	334
5.6.b.	Brud på medvirkenspligt	335
5.6.c.	Ret til bortskaffelse	336
5.7.	Misligholdelsesbeføjelsens bortfald.	338
5.7.a.	Reklamation	338

5.7.b. Tilbagekaldelse af misligholdelsespåbud	340
5.7.c. Uklarhedstilfælde	342
Kapitel 6. Realkreditors beføjelser	345
6.1. Indledning	345
6.1.a. Problemstillingen	345
6.1.b. Afgrænsning	346
6.2. Naturalopfyldelse	346
6.2.a. Den primære ydelse	346
6.2.b. Afhjælpningspligten	350
6.3. Ophævelse	354
6.3.a. Almindelige regler	354
6.3.b. Løsørekøb	356
6.3.c. Fast ejendom uden for LFFE	357
6.3.d. Brugsrettigheder	360
6.3.e. Arbejdsopdrag	362
6.3.f. Forvaring og transport	367
6.3.g. Entreprise	367
6.3.h. Professionel rådgivning	368
6.3.i. Finansielle tjenesteydelser	369
6.4. Økonomisk kompensation	370
6.4.a. Almindelige regler	370
6.4.b. Restitution af pengevederlag	371
6.4.c. Forholdsmæssigt afslag	371
6.5. Erstatningsbeføjelsen	373
6.5.a. Almindelige regler	373
6.5.b. Løsørekøb	374
6.5.c. Fast ejendom uden for LFFE	375
6.5.d. Leje, leasing og forpagtning	378
6.5.e. Arbejdsopdrag	381
6.5.f. Forvaring og transport	382
6.5.g. Entreprise	384
6.5.h. Professionel rådgivning	387
6.6. Særligt om ejendomskøb omfattet af LFFE	391
6.6.a. Indledning	391
6.6.b. Betingelserne for sælgers ansvarsfrihed	393
6.6.c. Ansvarsfrihedens omfang	394
6.6.d. Undtagelser	395
6.6.e. Andre spørgsmål	397
Kapitel 7. Pengekreditors beføjelser	399
7.1. Introduktion	399
7.1.a. Betalings- og misligholdelsesformer	399

7.1.b.	Misligholdelsesvurderingen.....	406
7.1.c.	Misligholdelsesbeføjelser	408
7.1.d.	Almindelige betingelser	409
7.2.	Naturalopfyldelse	413
7.2.a.	Problemstillingen	413
7.2.b.	Har pengekreditor afhjælpningspligt?	415
7.2.c.	Pengedebitors afhjælpningsret.....	416
7.2.d.	Reparation inden ophævelse	417
7.3.	Hævebeføjelsen.....	417
7.3.a.	Almindelige regler.....	417
7.3.b.	Lånebetalinger.....	421
7.3.c.	Vederlagsbetalinger.....	426
7.3.d.	Særlige påkravsregler	428
7.4.	Fordringshavermora og deponering mv.....	433
7.4.a.	Problemstillingen	433
7.4.b.	Deponering	433
7.4.c.	Andre retsvirkninger.....	436
7.5.	Morarente	437
7.5.a.	Problemstillingen	437
7.5.b.	Hvornår skal der betales morarente?	440
7.5.c.	Renteberegningen	446
7.5.d.	Suspension af forrentningspligten.....	449
7.5.e.	Krav på andet grundlag	450
7.6.	Erstatning ud over rentekravet	452
7.6.a.	Misligholdelse af vederlagsbetalinger.....	452
7.6.b.	Valutakurstab.....	453
7.6.c.	Kredittab mv.....	454
7.6.d.	Andre krav	456
Kapitel 8.	Aftaler om misligholdelsesbeføjelser	460
8.1.	Problemstillingen	460
8.1.a.	Aftale og baggrundsret	460
8.1.b.	Inddeling.....	461
8.1.c.	Økonomisk og retlig funktion.....	463
8.2.	Ansvarsfraskrivelser.....	464
8.2.a.	Udgangspunktet.....	464
8.2.b.	Agreed documents	464
8.2.c.	Aftaleretlige modifikationer.....	466
8.2.d.	Ansvarsfraskrivelse i forbrugerforhold	471
8.2.e.	Andre spørgsmål	474
8.3.	Partsgarantier	474
8.3.a.	Oversigt.....	474

8.3.b.	Retsfaktum	474
8.3.c.	Retsfølge	476
8.3.d.	Finansiel tilsynsregulering	477
8.4.	Særlige klausuler	478
8.4.a.	Oversigt	478
8.4.b.	Som beset-forbehold mv.	478
8.4.c.	Ægthedsgarantier	481
8.4.d.	Force majeure-klausuler	481
8.4.e.	Maskinklausuler mv.	482
8.4.f.	Vilkår om konventionalbod	484
8.4.g.	Insolvenssalg mv.	487
Kapitel 9.	Direkte krav	490
9.1.	Generelle spørgsmål	490
9.1.a.	Princippet om aftalers relativitet	490
9.1.b.	Modifikationer i relativitetsprincippet	491
9.1.c.	Begrundelser	494
9.2.	Subrogationstilfælde	497
9.2.a.	Karakteristik	497
9.2.b.	Stiltiende løfter	498
9.2.c.	Garantitilfælde	499
9.2.d.	Forældelse	500
9.3.	Retsbrudstilfælde	500
9.4.	Krav vedrørende fast ejendom og entreprise	502
9.4.a.	Karakteristik	502
9.4.b.	Fast ejendom	502
9.4.c.	Forbrugerejendoms køb	503
9.4.d.	Entreprise	504
9.5.	Andre tilfælde	505
9.5.a.	Løsøre	505
9.5.b.	Værdipapirer	507
9.5.c.	Rådgivningsydelse	507
9.5.d.	Medvirken til tredjemands misligholdelse	508
9.6.	Ansaret for konstaterende erklæringer	512
9.6.a.	Problemstillingen	512
9.6.b.	Soliditetserklæringer	515
9.6.c.	Revisionspåtegninger	516
9.6.d.	Tredjepartscertifikater	517
9.6.e.	Tilstandsrapporter	518
9.6.f.	Andet direkte rådgiveransvar	520
9.6.g.	Offentligretlige attester mv.	521

Kapitel 10. Produktansvaret	523
10.1. Problemstillingen	523
10.1.a. Produktsikkerhed og produktansvar	523
10.1.b. Produktansvar som deliktskrav	525
10.1.c. Produktansvarsloven	528
10.1.d. Produktansvar som kontraktskrav	529
10.1.e. Systematik	531
10.2. Produkt og produktskade	532
10.2.a. Produktbegrebet	532
10.2.b. Produktskadebegrebet	535
10.2.c. Ingrediens- og komponent-skader	537
10.2.d. Omsætningskravet	537
10.3. Defekt og forbrugsproces	538
10.3.a. Den sædvanlige forbrugsproces	538
10.3.b. Konstruktionsfejl	540
10.3.c. Fabrikationsfejl	540
10.3.d. Instruktionsfejl	540
10.3.e. Systemskader	542
10.4. Ansvarssubjektet	543
10.4.a. Kontrakt eller delikt?	543
10.4.b. Producentens ansvar	544
15.4.c. Melleghandleransvaret	545
10.5. Modifikationer	547
10.5.a. Erhvervsvirksomhed i PAL	547
10.5.b. Efterfølgende skader	547
10.5.c. Udviklings-skader	547
10.5.d. Ufravigelige forskrifter	549
10.5.e. Selvrisiko for forbrugertingsskader	550
10.6. Andre spørgsmål	550
10.6.a. Kausalitetskravet	550
10.6.c. Skadelidtes medvirken og egen skyld	552
10.6.d. Ansvarsfraskrivelser og ansvarsbegrænsninger	553
10.6.e. Forældelse af produktansvar	554
Litteraturfortegnelse	557
Henvisninger til love og andre retsfor-skrifter mv	567
Doms- og afgørelsesregister	573
Stikordsregister	583